

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 24.03.1987, sp. zn. 7 Tz 16/87, ECLI:CZ:NS:1987:7.TZ.16.1987.1

Číslo: 46/1988

Právní věta: Pri vypracovaní znaleckého posudku nemôže znalec vychádzať z vysvetlenia osoby, ktoré bolo zadovážené pred začatím trestného stíhania podľa § 158 odst. 3 Tr. por. Protokol o takom vysvetlení nemá byť súčasťou trestného spisu, pokiaľ sa konalo vyhľadávanie alebo vyšetrovanie.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 24.03.1987

Spisová značka: 7 Tz 16/87

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dokazování, Znalci

Předpisy: 141/1961 Sb. § 107
§ 158 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 46

Pri vypracovaní znaleckého posudku nemôže znalec vychádzať z vysvetlenia osoby, ktoré bolo zadovážené pred začatím trestného stíhania podľa § 158 odst. 3 Tr. por.

Protokol o takom vysvetlení nemá byť súčasťou trestného spisu, pokiaľ sa konalo vyhľadávanie alebo vyšetrovanie.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 24. 3. 1987 sp. zn. [7 Tz 16/87.](#))

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, Najvyšší súd SSR zrušil uznesenie okresného prokurátora v Spišskej Novej Vsi z 2. septembra 1986 sp. zn. Pv 195/86 a uvedenému prokurátorovi prikázal, aby vec znova projednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Vyšetrovateľ Okresnej správy ZNB, oddelenia vyšetrovania VB v Spišskej Novej Vsi začal uznesením sp. zn. VV 120/1986 z 28. februára 1986 trestné stíhanie a súčasne vzniesol obvinenie proti L. Š. pre trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c), odst. 2

písm. c) Tr. zák. a proti J. D. pre pomoc pri trestnom čine rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 10 odst. 1 písm. c), § 132 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. c) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že v decembri 1981 v Spišskej Novej Vsi L. Š. požiadal znalca J. D. o vypracovanie znaleckého posudku na ohodnotenie rekreačnej chaty v katastrálnom území obce Smižany, okres Spišská Nová Ves, ktorú znalec J. D. ohodnotil na sumu 251 167,70 Kčs. V nej bola zahrnutá i cena vnútorného zariadenia, prístupovej cesty, vrtanej studne, žumpy, vodovodnej prípojky, kúpeľne a WC, a tak nadhodnotil chatu najmenej o sumu 63 487,90 Kčs; L. Š. odpredal chatu JRD Cífer, okres Trnava, na základe skresleného znaleckého posudku, čím toto JRD o uvedenú sumu poškodil.

Okresný prokurátor v Spišskej Novej Vsi po tom, čo mu vyšetrovateľ VB predložil spisový materiál s návrhom na konečné opatrenie, uznesením sp. zn. Pv 195/86 z 2. septembra 1986 trestné stíhanie proti obvineným zastavil podľa § 172 odst. 1 písm. c) Tr. por. Toto svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že u obvinených podľa jeho názoru nenapĺňa z hľadiska subjektívnej stránky znaky skutkových podstat trestných činov, pre ktoré boli obvinení stíhaní.

Uznesenie okresného prokurátora v Spišskej Novej Vsi nadobudlo právoplatnosť.

Proti tomuto uzneseniu podal v šesťmesačnej lehote stanovenej v § 272 Tr. por. generálny prokurátor SSR sťažnosť pre porušenie zákona v neprospech obvinených. Vyčítal vyšetrovateľovi, že nezistil skutočný stav veci. Predovšetkým vyšetrovateľ dôsledne a detailne nepreveroval obhajobu obvinených L. Š. a J. D., týkajúcu sa znaleckej prehliadky chaty v katastrálnom území obce Smižany, okres Spišská Nová Ves. Preto doposiaľ nie je zrejmé, či údaje o nedodanom príslušenstve a zariadení chaty diktoval znalcovi obvinený Š., alebo či si ich znalec vymyslel sám na základe prosby obvineného Š., že tieto veci dodá a podobne. Nedodané príslušenstvo a určovanie jeho ceny podľa jednotlivých položiek nie je doposiaľ špecifikované vo výpovediach obvinených. Je preto potrebné preukázať, na základe čoho (akých údajov) boli určované ceny vecí v chate a chaty samej, najmä však vecí nedodaných JRD Cífer. Obvinení Š. a D. neboli konfrontovaní napriek istým rozporom ich výpovediach pokiaľ ide o tvorbu znaleckého posudku. Pochybnosti vyvolávajú aj nepresnosti v znaleckom posudku znalkyne L. K.

Generálny prokurátor SSR preto navrhol, aby Najvyšší súd SSR vyslovil podľa § 268 odst. 2 tr. por., že uznesením okresného prokurátora v Spišskej Novej Vsi z 2. septembra 1986 sp. zn. Pv 195/86 bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 odst. 5, § 172 odst. 1 písm. c) Tr. por. v prospech obvinených, aby podľa § 269 odst. 2 Tr. por. toto uznesenie zrušil a podľa § 270 odst. 1 Tr. por. prikázal okresnému prokurátorovi v Spišskej Novej Vsi, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Najvyšší súd SSR preskúmal na podklade sťažnosti pre porušenie zákona podľa § 267 odst. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon bol porušený.

Podľa § 2 odst. 5 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutočný stav veci, a pri svojom rozhodovaní z neho vychádzajú. Objasňujú s rovnakou starostlivosťou okolnosti svedčiace proti obvinenému i okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a vykonávajú v oboch smeroch dôkazy, nečakajúc na návrh strán. Priznanie obvineného nezavahuje orgány činné v trestnom konaní povinnosti preskúmať a všetkými dosiahnuteľnými prostriedkami overiť všetky okolnosti prípadu.

Podľa § 172 odst. 1 písm. c) Tr. por. vyšetrovateľ a vo vyhľadávaní prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je dokázané, že skutok spáchal obvinený.

Podľa týchto ustanovení sa v posudzovanej veci nepostupovalo dôsledne.

Obvinený Š. poprel, že by bol naviedol znalca obvineného D. na nadhodnotenie ohodnocovanej nehnuteľnosti. Obvinený D. tvrdil, že znalecký posudok vypracoval podľa najlepšieho vedomia a svedomia. Uviedol, že obvinený Š. ho nežiadal, aby zvýhodnil majiteľov nehnuteľnosti pri jej ohodnotení. V čase, keď urobil obhliadku nehnuteľnosti, pre sneh nemohol si prezrieť studňu, žumpu a vodovodnú prípojku. Pri ich ohodnocovaní vychádzal z údajov obvineného Š.

Správne poukazuje sťažovateľ na to, že doteraz sa neobjasnilo, či údaje o nedodanom príslušenstve a zariadení chaty diktoval obvinenému D. obvinený Š., prípadne či si ich obvinený D. vymyslel na základe prosby obvineného Š. Vo výpovediach obvinených nie je špecifikované nedodané príslušenstvo podľa jednotlivých položiek. Žiada sa objasniť tieto okolnosti.

Škoda, ktorá mala JRD Mier v Cíferi vzniknúť v súvislosti s kúpou rekreačnej chaty a jej zariadenia od L. Š. a jeho manželky najmenej vo výške 63 487,90 Kčs, sa zistila na podklade znaleckých posudkov Ing. R. S. a L. K. O správnosti znaleckého posudku L. K. sú však pochybnosti. Znalkyňa prehliadla zariadenie chaty a pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzala aj zo zápisu o výpovedi Z. Š. (manželky obvineného L. Š.), ktorý tvorí súčasť vyšetrovacieho spisu. Zo zápisu o výpovedi Z. Š. vyplýva, že bola 12. decembra 1985 požiadaná v zmysle § 158 odst. 3 Tr. por., aby podala vysvetlenie týkajúce sa pozostalosti po nebohom svokrovi L. Š.

Podľa § 158 odst. 3 Tr. por. na preverení oznámení o trestných činoch a ostatných podnetov na trestné stíhanie obstarávajú prokurátor, vyšetrovateľ a vyhľadávací orgán potrebné podklady a nevyhnutné vysvetlenia a zisťujú a zabezpečujú stopy trestného činu, pritom však nie sú oprávnení pred začatím trestného stíhania robiť úkony podľa štvrtej a piatej hlavy Trestného poriadku, s výnimkou úkonov podľa § 113 a § 114 Tr. por.

Trestné stíhanie obvinených sa začalo uznesením vyšetrovateľa 28. februára 1986. Z. Š. ako svedkyňa 3. marca 1986 po poučení podľa § 100 odst. 21 Tr. por. odoprela vypovedať. Jej výpoveď z 12. decembra 1985 možno považovať len za vysvetlenie, informácie a podklady, ktoré môžu odôvodniť začatie trestného stíhania, vznesenia alebo oznámenia obvinenia, ale nemôžu slúžiť ako dôkazy v trestnej veci.

Nesprávne potom postupovala znalkyňa K., keď vychádzala pri vypracovaní znaleckého posudku aj z tejto výpovede. Protokol o takom vysvetlení nemá byť súčasťou trestného spisu, pokiaľ sa konalo vyhľadávanie alebo vyšetrovanie (pozri tiež č. 49/1969, 22/1976, 28/1982 Zb. rozh. tr.).